

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡേ

॥ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമേണ താത്കാലികൈഃ ശങ്കുനൈ രാക്ഷസാനാം വിനാശം
സ്വവിജയം ച സംഭാവ്യ സീതാസഹിതസ്യ ലക്ഷ്മണസ്യ
പർവതഗുഹായാം പ്രേഷണം

ആശ്രമം പ്രതിയാതേ തു
ഖരേ ഖരപരാക്രമേ |
താനേവൗത്പാതികാൻ രാമഃ
സഹ ഭ്രാത്രാ ദദർശ ഹ || 3.24.1 ||

താനുത്പാതാൻ മഹാഘോരാൻ
രാമോ ദൃഷ്ട്വാത്യമർഷണഃ |
പ്രജാനാമഹിതാൻ ദൃഷ്ട്വാ
വാക്യം ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് || 3.24.2 ||

ഇമാൻ പശ്യ മഹാബാഹോ
സർവഭൂതാപഹാരിണഃ |
സമുത്ഥിതാൻ മഹോത്പാതാൻ
സംഹർതും സർവരാക്ഷസാൻ || 3.24.3 ||

അമീ രുധിരധാരാസ്തു
വിസൃജന്തേ ഖരസ്വനാഃ |

വേദാമ്നി മേഘാ നിവർത്തന്തേ
പരുഷാ ഗർഭഭാരൂണാഃ || 3.24.4 ||

സധുമാശ്ച ശരാഃ സർവേ
മമ യുദ്ധാഭിനന്ദിതാഃ |
രുക്മപൃഷ്ഠാനി ചാപാനി
വിചേഷ്ടന്തേ വിചക്ഷണ || 3.24.5 ||

യാദൃശാ ഇഹ കൂജന്തി
പക്ഷിണോ വനചാരിണഃ |
അഗ്രതോ നോഭയം പ്രാപ്തം
സംശയോ ജീവിതസ്യ ച || 3.24.6 ||

സമ്പ്രഹാരസ്തു സുമഹാൻ
ഭവിഷ്യതി ന സംശയഃ |
അയമാഖ്യാതി മേ ബാഹുഃ
സ്ഫുരമാണോ മുഹൂർമുഹുഃ || 3.24.7 ||

സന്നികർഷേ തു നഃ ശൂര
ജയം ശരേത്രാഃ പരാജയം |
സുപ്രഭം ച പ്രസന്നം ച
തവ വക്ത്രം ഹി ലക്ഷ്യതേ || 3.24.8 ||

ഉദ്യതാനാം ഹി യുദ്ധാർഥം
യേഷാം ഭവതി ലക്ഷ്മണ |
നിഷ്പ്രഭം വദനം തേഷാം
ഭവത്യായുഃ പരിക്ഷയഃ || 3.24.9 ||

രക്ഷസാം നർഭതാം ഘോരഃ
ശ്രൂയതേ്യം മഹാധ്വനിഃ |

ആഹതാനാം ച ഭേരീണാം

രാക്ഷസൈഃ ക്രൂരകർമ്മഭിഃ || 3.24.10 ||

അനാഗതവിധാനം തു

കർതവ്യം ശുഭമിച്ഛതാ |

ആപദം ശങ്കമാനേന

പുരുഷേണ വിപശ്ചിതാ || 3.24.11 ||

തസ്മാദ് ഗൃഹീത്വാ വൈദേഹീം

ശരപാണിർധനുർധരഃ |

ഗുഹാമാശ്രയ ശൈലസ്യ

ദുർഗാം പാദപസങ്കുലാം || 3.24.12 ||

പ്രതികൂലിതുമിച്ഛാമി

ന ഹി വാക്യമിദം ത്വയാ |

ശാപിതോ മമ പാദാഭ്യം

ഗമ്യതാം വത്സ മാ ചിരം || 3.24.13 ||

ത്വം ഹി ശൂരശ്ച ബലവാൻ

ഹന്ത്യാ ഏതാൻ ന സംശയഃ |

സ്വയം നിഹന്തുമിച്ഛാമി

സർവാനേവ നിശാചരാൻ || 3.24.14 ||

ഏവമുക്തസ്തു രാമേണ

ലക്ഷ്മണഃ സഹ സീതയാ |

ശരാനാദായ ചാപം ച

ഗുഹാം ദുർഗാം സമാശ്രയത് || 3.24.15 ||

തസ്മിൻ പ്രവിഷ്ടേ തു ഗുഹാം

ലക്ഷ്മണേ സഹ സീതയാ |

ഹന്ത നിർയുക്തമിത്യുക്ത്വാ
രാമഃ കവചമാവിശത് || 3.24.16 ||

സ തേനാഗ്നിനികാശേന
കവചേന വിഭൂഷിതഃ |
ബഭൂവ രാമസ്തിമിരേ
മഹാനഗ്നിരിവോത്ഥിതഃ || 3.24.17 ||

സ ചാപമുദ്യമ്യ മഹ -
ച്ഛരാനാദായ വീര്യവാൻ |
സംബഭൂവാസ്ഥിതസ്തത്ര
ജ്യാസ്വന്നൈഃ പുരയൻ ദിശഃ || 3.24.18 ||

തതോ ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ
സിദ്ധാശ്ച സഹ ചാരണൈഃ |
സമേയുശ്ച മഹാത്മാനോ
യുദ്ധദർശനകാക്ഷയാ || 3.24.19 ||

ഋഷയശ്ച മഹാത്മാനോ
ലോകേ ബ്രഹ്മർഷിസത്തമാഃ |
സമേത്യ ചോചുഃ സഹിതാ -
സ്തേത്വേന്ദ്രോന്മയം പുണ്യകർമ്മണഃ || 3.24.20 ||

സ്വസ്തി ഗോബ്രാഹ്മണാനാം ച
ലോകാനാം ചേതി സംസ്ഥിതാഃ |
ജയതാം രാഘവോ യുദ്ധേ
പൗലസ്ത്യൻ രജനീചരാൻ || 3.24.21 ||

ചക്രഹസ്തോ യഥാ യുദ്ധേ
സർവാനസുരപുംഗവാൻ |

ഏവമുക്ത്വാ പുനഃ പ്രോചു -
രാലോക്യ ച പരസ്പരം || 3.24.22 ||

ചതുർദശ സഹസ്രാണി
രക്ഷസാം ഭീമകർമ്മണം |
ഏകശ്ച രാമോ ധർമാത്മാ
കഥം യുദ്ധം ഭവിഷ്യതി || 3.24.23 ||

ഇതി രാജർഷയഃ സിദ്ധാഃ
സഗണാശ്ച ദ്വിജർഷഭാഃ |
ജാതകൗതൂഹലാസ്തസ്മു -
ർവിമാനസ്ഥാശ്ച ദേവതാഃ || 3.24.24 ||

ആവിഷ്ടം തേജസാ രാമം
സംഗ്രാമശിരസി സ്ഥിതം |
ദൃഷ്ട്വാ സർവാണി ഭൂതാനി
ഭയാദ് വിവൃഥിരേ തദാ || 3.24.25 ||

രൂപമപ്രതിമം തസ്യ
രാമസ്യാക്ലിഷ്ടകർമ്മണഃ |
ബഭൂവ രൂപം ക്രുദ്ധസ്യ
രുദ്രസ്യേവ മഹാത്മനഃ || 3.24.26 ||

ഇതി സംഭാഷ്യമാണേ തു
ദേവഗന്ധർവചാരണൈഃ |
തതോ ഗംഭീരനിർഹാദം
ഘോരചർമായുധധ്വജം || 3.24.27 ||

അനീകം യാതുധാനാനാം
സമന്താത് പ്രത്യുപദ്യത |

വീരാലാപാൻ വിസൃജതാ -

മന്യോന്യമഭിഗച്ഛതാം || 3.24.28 ||

ചാപാനി വിസ്ഫാരയതാം

ജ്യോഭതാം ചാപ്യഭീക്ഷ്ണശഃ |

വിപ്രഘൃഷ്ടസ്വനാനാം ച

ദുന്ദുഭീംശ്ചാപി നിഘ്നതാം || 3.24.29 ||

തേഷാം സുതുമുലഃ ശബ്ദഃ

പുരയാമാസ തദ് വനം |

തേന ശബ്ദേന വിത്രസ്താഃ

ശ്വാപദാ വനചാരിണഃ || 3.24.30 ||

ദുദ്രുവുർയത്ര നിഃശബ്ദം

പൃഷ്ഠതോ നാവലോകയൻ |

തച്ചാനീകം മഹാവേഗം

രാമം സമനുവർത്ത || 3.24.31 ||

ധൃതനാനാപ്രഹരണം

ഗംഭീരം സാഗരോപമം |

രാമോഽപി ചാരയംശ്ചക്ഷുഃ

സർവതോ രണപണ്ഡിതഃ || 3.24.32 ||

ദദർശ ഖരസൈന്യം തദ്

യുദ്ധായാഭിമുഖോ ഗതഃ |

വിതത്യ ച ധനുർഭീമം

തൂൺയാശ്ചോധൃത്യ സായകാൻ || 3.24.33 ||

ക്രോധമാഹാരയത് തീവ്രം

വധാർഥം സർവരക്ഷസാം |

ദുഷ്പ്രേക്ഷ്യശ്ചാഭവത് ക്രുദ്ധോ
 യുഗാന്താഗ്നിരിവ ജ്വലൻ || 3.24.34 ||

തം ദുഷ്ട്വാ തേജസാസ്ത്വിഷ്ടം
 പ്രാവൃഥൻ വനദേവതാഃ |
 തസ്യ രുഷ്ടസ്യ രൂപം തു
 രാമസ്യ ദദൃശേ തദാ |
 ദക്ഷസ്യേവ ക്രതും ഹന്തു -
 മുദ്യതസ്യ പിനാകിനഃ || 3.24.35 ||

തത്കാർമുകൈരാഭരണൈ രമൈശ്ച
 തദ്യർമഭിശ്ചാഗ്നിസമാനവർണൈഃ |
 ബഭൂവ സൈന്യം പിശിതാശനാനാം
 സൂര്യോദയേ നീലമിവാഭ്രജാലം || 3.24.36 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അരൺയകാണധ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ||